

~~P. 210. num. 27.~~ ~~V. 212.~~

14
QVOD DEUS BENE VERTAT!

EX

Magnifici & Nobilissimi Jctorum in

inclutâ hâc Salanâ Ordinis consensu

& decreto

SUB PRÆSIDIO

Viri Nobilissimi, Amplissimi, Consultissimi

& Excellentissimi

DN. JOHANNIS

STRAUCHII,

Phil. ac J. U. D. & Antecessoris Juridi-

cæ Facultatis celeberrimi, Consilarii Saxonici gravis-

simi, Curix Provincialis & Scabinatus Adessoris di-

gnissimi, & hoc tempore Decani spe-

ctatissimi

Domini, Patroni & Præceptoris sui omni honoris

& reverentia cultu et atem prose-

quendi

DEFENSIONEM NECES-

SARIAM

Pro summis in utroq; Jure honoribus DOCTORALIBUS,

insignibus & privilegiis consequendis

In Jctorum Acroaterio ad diem Januarij, publica litera-

torum censura sistit

CHRISTIANUS CAROLUS Schalling/

Altenburgensis Misnicus.

JENÆ, TYPIS GEORGII SENGENVVALDII

Anno M. DC. LVI.

P. 52

266

9

1656, 9

QVOD DEVS BENE VERBAT
Magnifici & Nobilissimi
in clero hinc Salus Ordinis contentu

& iocitio
Sue R. K. 1010
Nri Nobilissimi, Amplissimi, Reverendissimi
& Excellentissimi

DN. JOHANNIS
STRAUCHII

Phil. ac J. B. D. & Anrectoris Juridic.
Facultatis celeberrimi Collegii Saxonici gratia
in Alma, Quis Provincialis de Capitulum Adh. hinc di.
in hoc conuincant, hinc tempore Decani hoc

Domini Patroni & P. rectoris & sui omni bonis
reuerentia cum gratia profe

DEFENSIONEM NECES
SARIAM
Tio hinc in illis, hinc bonis hinc Doctoribus

CHRISTIANUS CAROLUS
Schallus

I. N. J.

THESIS I.

Ractaturi divinâ favente gratiâ materiam defensionis necessariâ multa de ejus utilitate & necessitate in præsentiarum proferre, operæ pretium non putamus; cum vino vendibili non opus sit suspensâ hederâ.

II.

Omissa autem nominis notatione, quæ antè satis clara, ad considerationem rei nos conferimus, quam à definitione exordimur. Omnis enim, inquit Cicero *lib. 1. off. in pr.* quæ ratione inscipitur de re aliqua institutio, debet à definitione proficisci, ut intelligatur, quid sit id, de quo disputetur. Eam autem cum Doctoribus *ex l. 3. ff. de J. & J.* extruimus talem: quod sit vis atque injuriæ imminentis vel illatæ moderata propulsatio, jure omnibus permessa atq; injuncta.

III.

Progredieremur statim ad divisionem, nisi unicus scrupulus restaret removendus. Diximus enim in definitione: VIS ATQUE INJURIA. Quæ verba utrû copulativè an disjunctivè sint accipienda, Dd. non una est sententia. Nos cum *Br. in l. 3. ff. de J. & J. n. 5.* affirmamus posterius. idq; I. ideò, quia etiam vis sine injuriâ rectè propulsari potest, prout videmus in mente captis, noctambulonibus & furiosis. Quamvis etenim hi, cum sanâ ratione & mentis judicio careant. *S. 8. Inst. de inutil. stipul. injuriam non faciunt. l. 3. S. 1. ff. de injur.* vim tamen fecisse negandi non sunt, & ideò nihil præpedit, quò minus, si insultum in nos faciant, nos contra illos defendere, & si aliter fieri non potest, eos impunè occidere queamus. Constat enim adversus omnem vim violentam licitam esse defensionem, per generalitatem textus in *l. 45. S. 4. ff. ad L. Aquil. l. 3. ff. de J. & J. & Br.*

A 2

ad

ad l. 3. n. 5. Jam si adversus omnem vim defensio est permiffa, fequitur etiam adversus eam, quæ sine injuriâ facta est, qualis, ut jam dictum, furiosorum esse solet, concessam esse. Non enim inquit *Obrechtus tr. de necess. def. c. 6. n. 57.* defensio requirit vim faciendi sive injuriandi propositum, sed sufficit vis, sive ex proposito inferatur, sive absque eo, modò justè propulsetur. Semper enim defensio conceditur, ubi adest violenta invasio. *Vischer tr. de duello inprov. membr. 1. lit. e. N. O.* quod hi vitio offensionis careant. Resp. enim cum *Bl. ad l. 1. C. unde vi. n. 50.* id non vitio offensionis, sed naturâ defensionis contingere. Et hîc non causam secundariam, sed principalem intentionem defendentis, quæ ex naturali ratione adversus periculum s. ab homine, eòq; vel sanæ mentis, vel insano, s. à bestiâ creatum, ad propriam salutem conservandam directa est, inspici debere tradit *DN. Theodor. in coll. crim. disp. II. th. 1. lit. F.* Et quamvis *II. non negem*, quod objici solet, propriam vocabuli *ATQVE* indolem ac naturam esse, ut verba jungat, & utrumq; fieri velit, idq; tam in ultimis voluntatibus §. *pen. Inst. de hered. instit. l. 2. ff. de condit. instit.* quàm in edictis & legibus & in præceptis Magistratum observari solere tradit *Gæddæus ad l. 53. ff. de V. S. n. 2.* non tamen & hoc negari poterit, nec potest, sæpè in Jure nostro ita comparatum esse, ut conjuncta pro disjunctis accipiantur, uti patet ex *l. 53. pr. ff. de V. S. & rubr. de J. & f. ignor.* quoties sc. vel injuria loquentis vel brevitatis causa conjunctiones aut omninò omittuntur, aut non in suâ propriâ significatione ponuntur: Utrumq; inquit *Gæddæus d. locò*, non solum Latinis, verumetiam Græcis, imò Germanis & omnibus penè populis usitatum est. Absurdi enim vitandi causâ sæpissimè fieri solet, ut non tam sermonis proprietates, quàm idonei sensus aut recta juris ratio attendatur. *l. 10. ff. de usu & usufr. legat. l. 7. ff. de supell. leg.* Et si juxta *Nicol. Everhard. in top. leg. loc. à nat. copul. in pr. vocula ATQVE* in favorabilibus amplificativè, in odiosis verò copulativè accipienda venit, rectè & hîc amplificativè accipimus, cū in materiâ versemur omninò favorabili. Malè g. faciunt, qui verba hæc de defensione adversus injuriosam tantum, non verò quamcunq; violentiam exaudienda, & copulativè accipien-
da

da esse statuunt. Nec juvat ipsos *l. 1. ff. de tutel. & §. 1. inst. eod.* quos textus pro stabiliendâ ipsorum opinione adducunt & quemadmodum ibi verba: VIS ATQVE POTESTAS, de violentâ potestate accipiantur; ita etiam hîc de vi injuriosâ verba hæc accipiendâ volunt. Verùm Resp. sicut ibi planè nullus sermo de potestate prout illi exponunt, violentâ est, Pupilli enim, licet in potestate, tutorum esse dicantur, ea tamen non violenta, vel propriè, sed tantùm analogicè dicta potestas dicenda est. Manent enim pupilli sui juris, nec statum immutant; ita nec hîc de vi injuriosâ tantùm sermo esse potest.

IV.

Prout autem vis infertur vel personis vel rebus; ita etiam defensio ratione objecti in personalem & realem non incommodè dispescitur. Personalem dicimus, quando vel propriam nostram personam vel alienam contra vim, eamq; vel imminentem vel illatam defendimus. Realem, quando à rebus & bonis vel nostris vel alienis vim propulsamus & repellimus.

V.

Uttramq; hanc defensionem tam Jure divino, quàm naturali & humano suscipi posse adserimus.

VI.

Et quidem Jure divino *I. per c. Exod. 22. v. 2.* ubi talis lex exstat: si effringens vir domum in ipsâ perfossione vel cum instrumento perfossorio deprehensus fuerit, & accepto vulnere moriatur, percussor non erit reus sanguinis. Præsumitur enim inquit *B. DN. D. Gerbardus in lac. Theol. tom. 6. loc. de Magistr. pol. §. 378 p. m. 1142. & 1143.* animo grassandi venisse, ideò conceditur adversus ipsum defensio. Quod si pro rebus licita est defensio (nec enim fur nisi ad furandum venit *c. 3. X. de homicid.*) quantò magis id permissum erit pro defensione corporis, cum nulla sit rerum ad hominem proportio. *DN. Arumæus b. m. disp. ad π. 1. θ. 1. q. 2.* N. O. dictam legem Judiciale in N. T. nos non obligare. Resp. licet non obliget, rectè tamen inde sumi hanc dijudicationem, quæ leges politicæ consentiant juri naturæ & legi æternæ. Prælaudatus *DN, Gerbardus d. loco. II, Gen. 14. v. 15.*

ubi adhuc ante legem Mosaicam casus necessariae defensionis legitur. Ibi enim Abraham, qui tamen peregrinus in terrâ Canaan, nec Magistratus erat, nec ullam in Sodomis habebat potestatem, ad defensionem Lothi nepotis sui armat familiam, hostes insequitur, eosdem trucidat, & Lothum ac reliquos captivos liberat, eamq; victoriam Melchisedech Sacerdos Altissimi non solum summè deprædicat, sed etiam ipsi victori magnificè benedicit. Jam si ex præcepto de dilectione proximi manifestam violentiam à proximo depellere possumus & debemus, utiq; ex eod. præcepto proprii corporis defensionem suscipere rectè poterimus, quia charitas incipit à se ipsâ, & lex dicit: proximum tuum sicut teipsum diliges. III. Quid volunt gladii discipulorum Christi? nihil sanè aliud, quam defensionem suæ salutis illicitam non esse. In alium enim finem, quàm ut se à vi defenderent, si gestassent, Christus nunquam admisisset. IV. Per generalitatem quinti Decalogi præcepti: non occides. Quod cum omnibus & singulis hominibus datum sit, eò ipsò, dum omnibus datum est, & alios occidere prohibet, nobis ipsis vitam & salutem nostram posthabere non præcipit. Omnis enim ordinata charitas à seipsâ incipere debet. *l. 6. C. de servit. § aq.* & major æstimatur crudelitas in seipsum, quam in alium delinquere N. O. I. *Deuter. 32. v. 35. Rom. 12. v. 17. § 19. & Ebr. 10. v. 30.* ubi dicit Jehova, nolite malum pro malo reddere & vosmetipsos defendere: mihi enim vindicta, ego retribuam. Quibus textibus expressè videtur prohibitum, ne contra proximum nos defendamus & tueamur. Resp. ad textum oppositorum primum & ultimum, eos de defensione privato concessâ planè non loqui, sed tantum de eâ vindictâ, quæ DEO & Magistratui competit. Ad secundum dicimus. Errorem esse in minus propriâ antiquâ translatione vocabuli *κῆρυξ*: quam (vindicantes) Erasmus & alii propriè reddiderunt. Eò enim in locò tantum vindictæ privatae erga proximum exercendæ studium redargui & vetari, non verò defensionem necessariam. Id quod verba subsequentsa satis clarè innuunt: quando Apostolus inquit, scriptum inest enim, mihi vindicta, ego retribuam. N. O. II. *Matth. 26. v. 52.* ubi Christus
Petro

Petro gladium vaginae reddere mandat. Resp. enim ibi agitur de vindicta privata, & prohiberi, ne quis non vocatus proprio & temerario ausu & vindictae studio gladium sumat! N. O. III. *Matth. 5. vers. 39. ibi: nolite resistere malo, sed si quis te percusserit in dextram maxillam tuam, praebe illi & alteram. & vers. 44. diligite inimicos vestros, benefacite his qui oderunt vos.* Dicimus enim verba Christi ibi non absolute sed comparate esse accipienda. Christus enim ibi omne malum perferendum non simpliciter praecipit, sed loquitur tantum ad privatos, qui tunc temporis propter professionem doctrinae suae patiebantur persecutionem *vers. 11.* & illis copiosam in caelo promittit retributionem. Interea hortatur eos ad patientiam, & sedulo monet, ne ex privata vindictae cupiditate quicquam agant, sed potius inimicos suos diligant, illisque, qui oderunt eos, benefaciant, orent pro persequentibus & calumniantibus eos. *vers. 44.* ac ab omni privata vindicta tam remotos & alienos esse vult, ut malint potius percussori alteram maxillam praebere, quam se ipsos ulciscantur. *d. B. Gerhardus d. loc. §. 278. p. m. 976.* non autem prohibet, quando potest haberi legitima defensio a Legibus, Judiciis & Magistratibus, quod minus recte usurpetur. *B. DN. D. Chemnitius. part. 2. loc. Theol. super loc. de vindicta p. m. 150.* Nec Christus suo Evangelio, inquit *Harprecht. ad §. Inst. de publ. jud. §. n. 112.* abolet Jus naturae & vinculum politicae societatis h. e. Leges rectae rationi consentaneas, sed Christus eodem doctrinam & leges morales & naturales per tenebras peccati originalis obscuratas explicat & verum usurpationis modum praescribit. *d. B. Chemnitius.* Nec ulla est consequentia: Defensio est licita. E. defensio adversatur praecipio de diligendis inimicis, & charitatis regulam tollit. Diligere enim inimicos non est eorum scelera adprobare vel juvare, sed eodem ipso, dum eorum scelera non adprobamus & juvamus, dilectionem exercemus. Dilectio enim defensio & punitio nequaquam inter se pugnant. *Didac. Covarruv. in clem. si furiosus. §. un. text. part. relect. n. 1.* Et ideo, qui legitimo modo perversos hominum conatus impedire studet, charitatis regulam non evertit. *D. B. Chemnitius d. part. 2. Harprecht, d. §. 5. Inst. de publ. judic. n. 114. & seqq.*

VII.

Progressum nunc facimus ad Jus naturæ. Illô autem jure licitam quoq; esse defensionem probatum damus. I. ex Cicero-
*ne, quando pro Milone inquit: Et hæc non scripta, sed nata lex est. Quam non didicimus, accepimus, legimus; verum ex naturâ ipsa arri-
 puimus, hausimus, expressimus. Ad quam non docti, sed facti; non insti-
 tuti, sed imbuti sumus: ut si vita nostra in aliquas insidias, si in vim, si in
 tela, aut latronum, aut inimicorâ incidisset, omnis honesta ratio
 esset expediendæ salutis. Silent enim inter arma leges, nec se expecta-
 ri jubent, cum ei, qui expectare velit, antè injusta pœna luenda
 sit, quàm justa repetenda. Et i. off. pr. omni animantium generi
 à naturâ tributum est, ut se, vitam, corpusq; tueatur, declinetq; ea, quæ
 nocitura videntur. Et teste Plinio, si vis inferatur, nullum sit, cui
 non sit ira & prompta ad se defendendum alacritas. Intuea-
 mur leonis robur, apium aculeum, tauri nascentia cornua.
 Quid sunt nisi arma ab ipsâ naturâ, in hoc, ut iis se defendant,
 data. II. Probamus ex l. 4. ff. ad l. Aquil. ibi: adversus periculum
 naturalis ratio permittit se defendere. III. ex l. 45. §. 4. ff. d. tit. ibi:
 omnes leges, omniq; jura. Hinc inferimus: Si omnes leges, & o-
 mnia Jura. E. & jus & lex naturæ. IV. clem. pastoralis vers. cæte-
 rum. de sent. & re judic. ibi: quæ (puta defensio) provenit à Jure na-
 turali. & can. 7. dist. 1. V. l. 1. §. 11. ff. ad l. Aquil. ex quâ adparet,
 defensionem quoq; cæteris animantibus nobiscum commu-
 nem esse. Ea verò quæ nobis cum brutis sunt communia, Ju-
 ris naturalis sunt. Naturale enim jus est, quod natura omnia
 animalia docuit. l. 1. ff. de J. & J. E. Dictis N. O. præceptum
 Juris naturæ esse: alterum non lædas. Ex quô colligi posse vide-
 tur, si permessa est defensio, quæ fit cum alterius interitu, Jus
 naturæ mutari videtur, quod tamen absurdum. Resp. Distin-
 guendo inter mutationem ipsius Juris naturæ, & mutationem
 objecti, de quô est Jus naturæ. Ipsum jus naturæ non mutatur,
 à parte tamen objecti s. rei circa quam statutum est, mutatio
 interdum intervenit, quando sc. propter adventum circum-
 stantiæ extrahitur objectum è numero eorum, quæ lex com-
 prehendebat, & tunc sine ullâ legis naturæ verâ mutatione, lu-
 mine rationis dictante & interpretante, id eod. jure naturæ
 justum*

justum est, quod aliàs non consideratâ illâ circumstantia esset
injustum. *Nobilissimus DN. D. Struv. P. hîc loci P. celeberrimus,
Patronus & Præceptor meus sanctè semper habendus, in edit. poster. ex-
ercit. 1. th. 59.*

IIX.

Cum igitur, prout demonstratum, defensio & Juris Divi-
nî & naturæ fundamentis nitatur, eam nec à Papâ, nec Impera-
tore, nec aliò Principe. *elem. pastoralis. de sent. & re jud. Hippol. de
Marfil. in pr. crim. §. quoniam. n. 76. Prosper. Farin. part. 5. oper. crim.
q. 125. n. 12. nec etiam à statuto aut consuetudine tolli posse, ad-
fero cum DN. Carpz. pr. crim. part. 1. q. 28. n. 7. Quia si Principi,
utpote qui plus potest, tollere non licet, multò minus legi vel
statuto, quod minus, licebit, & quia Jus naturale semper fir-
mum ac immutabile sit, ideirco quod eòd. jure competit, id
alicui auferri nequeat. §. pen. Inst. de J. N. G. & Civ. hancq; ad-
sertionem nôstram etiam tunc procedere dicimus, quando re-
scripto vel statuto simpliciter nullâ doli mentione factâ, gene-
ralis hæc clausula: *eum qui hominem occiderit, pœnâ ultimi supplicii
affici debere*, additur. Ut ut enim verba hæc generalia sint, ita ta-
men, ne rationi contrariantur vel iniquitatem sapiant, intelli-
genda sunt. Lex enim debet esse honesta, justa & rationabilis.
can. 2. dist. 4. Et licet interdum videatur, statutum tollere de-
fensionem, id tamen tantum secundum *Bl. in c. à nobis. de except.*
intelligendum de defensione civili, quatenus scilicet ea de
Jure civili confirmata & adprobata est. Cui calculum adjicit
*Hippol. de Marfil. ad l. 2. C. de sicar. n. 6. & pr. crim. §. quoniam. n. 78.
& seqq. licet, inquit, in causâ civili & pecuniariâ princeps possit tol-
lere defensionem de plenitudine potestatis: idem tamen in causâ crimi-
nali non posse.**

IX.

Jus naturæ ordine nunc excipit Jus gentium, de quò de-
fensionem itidem concessam esse probat I. *Livius, ita Jure gen-
tium consprobatum esse, inquit, ut arma armis propulsentur.*
II. *Cicero pro Milone. Vim vi repellere licere, ipsius natura vo-
cem & omnium gentium legem esse.* N. O. supra dictum fuis-
se, defensionem esse juris naturalis. Ea verò, quæ Juris

B

natur-

naturalis sunt, non posse esse Juris gentium. Resp. enim cum
DN. Aramao p. m. disp. ad π. 1. q. 1. nihil facilius esse, quam dare
huic rei convenientem ordinem. Quando enim Paulus in d. l.
45. §. 4. ff. ad l. Aquil. vim vi repellere omnes leges, omniaq; ju-
ra permittunt, inquit, in genere tantum proponit defensio-
nem, quæ postmodum ad omnes suas species redigi debet. Est
e. defensio juris naturalis resp. solius instinctus naturalis,
juris autem gentium resp. moderaminis inculpatæ tutelæ, sive
intuitu rationis naturalis, quâ suadente & impellente con-
tra vim illatam homo se defendit, sive ab homine s. à bestia vis
inferatur. Quò observatò respectu defensio tam naturalis,
quam gentium Juris rectè dici potest.

X.

Sistit se nunc jûs civile, simulq; adducit & adfert d. l. 3. ff.
de J. & J. l. 45. §. 4. ff. ad l. Aquil. l. 1. C. unde vi. l. 3. C. ad l. Cornel.
de sicar. idq; ideò, ut defensionem nostram suam quoq; faciat,
non quidem, ut defensionem jure naturæ & gentium satis jam
satis firmatam confirmet, vel ipsi formam addat (cum, si mode-
ramen istud, prout est, de Jure gentium est, non possit non esse
forma quædam necessariæ defensionis ab eòd. Jure gent. in-
venta. Origo enim sine formâ esse non potest. Jam autem ab eò
jure istiusmodi forma inventa est. E. nullâ ratione dici potest,
quod propter moderamen inculpatæ tutelæ defensio ad for-
mam reducta sit de jure civili, quippe cum inventum juris gen-
tium non sit inventum juris civilis. Vid. DN. Petr. Theodor. in
coll. crim. auct. disp. 7. tb. 1. lit. F. vers. quod a. defensio, quæ fit cum
moderamine) sed tantum, ut defensionem jure naturæ & gen-
tium introductam adprobet, eamq; melius ac dilucidius ex-
plicet. Et hòc sensu defensio juris civilis dicitur. Non enim
est infrequens in jure nostro, eâ, quæ origine juris naturalis
vel gentium sunt, ob comprobationem à jure civili factam, di-
ci quoq; civilia posse. §. venditæ. 42. Inst. de R. D. Vid. Boccr. tr. de
bello & duello. lib. 2. c. 10. n. 19. 20. & 27. Nec hîc desunt, qui con-
trarium adeoq; defensionem Jure civili non esse necessariam
statuere adamant, moti l. 1. C. mandati. ibi: nam sua quisq; rei
moderator atque arbiter. Verum resp. rerum quidem suarum
quem-

quemlibet esse moderatorem & arbitrum, sed non membrorum & corporis *l. 13. pr. ff. ad l. Aquil.* Deinde procedit modo id fiat sine legis offensione. Reipl. enim interest, ne quis re suam malè utatur. *S. 2. Inst. de his, qui sui vel alieni.* N. O II. volenti non fieri injuriam. *l. 1. S. 5. ff. de injur.* Resp. voluntatem nostram ad Jus divinum & bonum reipubl., cujus maximè interest hominibus idoneis civitatem & ordines quosq; iis abundare. *l. generaliter. 3. S. spurios. ibi: cum ex ejus utilitate sit, semper ordinem plenum habere. ff. de Decurion. aptandam & regulandam esse.* *Hominis enim voluntas,* inquit Kremberg. *de necess. defens. q. 1. n. 82 debet se ad legem legisq; honestatem tanquam ad causam suam finalem se habere, adeò, ut si ab eò dissentiat, pro non actò nec cogitato habeatur.*

XI.

Pergimus ad Jus Canonicum, quippe quod itidem defensionem necessariam non improbat, & quidem I. *ex c. 2. vers. si autem.* II. *ex c. 18. X. de homicid. can. 19. C. 23. q. 5.* III. *c. 3. X. de sentent. excommun. c. 6. eod. in 6.* IV. *cl. un. de homicid. junct. clem. pastoralis. de sentent. & re jud. N. O. can. 10. C. 23. q. 5. ibi: illatam ab aliis libenter arripere. & ibi: sed percutienti colla submittere.* Ex quò videtur inferendum, Jus Canonicum magis præcipere, ut mortem patiamur, quam defensionem suscipiamus. Resp. enim, hunc canonem loqui de persecutionibus, in quibus nemo sibi ipsi mortem maturare, sed propter fidei confessionem ad Dei gloriam animæq; salutem percutienti collum submittere debet. *Hippol. de Marsil. pr. crim. S. quoniam. n. 75. Mascard. de probat. vol. 3. concl. 1131. n. 8.* Cum dictum sit, defensionem omni jure permissam esse, tractari posset quaestio: *An in foro quoque conscientie defensio nostra pro justâ reputari possit?* Verùm, quia hæc quaestio magis ad Theologorum, quam Jctorum spectat cathedram, benevolam Lectorem remittimus ad *D. Thomam 2. 2. q. 64. art. 2. Carpz. pr. crim. part. 1. q. 28. n. 10. & seq. & DN. Petrus Theodor. d. disp. 11. lib. 6. lit. B. Vischer. d. tr. poster. membr. 2. lit. q.* Tractari posset & hæc quaestio. *An defensio sit præcepta?* Huic autem quaestioni cum *Magnifico DN. D. Ungepaur P. P. famigeratissimus & Facultatis Juridicae hinc loci Ordinarius, Patronus & Praeceptor meus*

LIBRARIUS

si tali honore prosequendus, Exercit. 13. q. 10. in Ajo. jam dudum
satisfecerit, eò, ne soli lucem addere velle videar, me re-
mitto.

XII.

Postquam nunc dictum & probatum defensionem omni
jure licere & admittam esse, ordinis ratio exigit, ut quoq;, quis
eà uti & adversus quem suscipi possit, dicamus. Eà autem uti
potest quisque *l. 3. ff. de J. & J.* Quod vocabulum cum genera-
le sit, & eò omnes significantur *l. 29. ff. de hered. Inst. l. 1. de V. S.*
ibique *Gæddæus. n. 22.* non distinguimus, cujus sit ætatis, sexus
aut conditionis, qui vim vi repellit, in tantum, ut clericum, si
celebrando missam fuerit ab aliquo armis insultatus & vi in-
vasus, invasorem, si alia evadendi copia non restet, occidere &
postea non obstante homicidio ad inchoatam missæ celebra-
tionem perficiendam redire posse Canonistæ statuunt com-
muniter, prout ex iis *DN. Carpz. pr. crim. p. 1. q. 28. n. 6.* refert. Et
hoc amplius, ut infantem morti proximum baptizaturum, aut
in agone constitutum ægroto S. S. Eucharistiam delaturum, isthæc
sacra dimittere & se adversus vim injustam tueri posse dicat
DN. Peir. Theodor. d. disp. 11. th. 4. lit. A. quia naturale vinculum
nos magis ac fortius obligat ad propriam, quàm alienam cu-
juscunque salutem conservandam atque tuendam. *auth. itaq; C. commun. de success. Utrum verò ejusmodi ad sui defensionem occidens fiat irregularis, nec ne? Videri potest Suarez. disp. 46. de irregularitate contracta ex homicidio necessario s. in defensionem facto. sect. 1. per tot.* Quærere hîc lubet. An bannitus cujus occisionem statutum permittit, defensione gaudeat necessariâ? Et bre-
vibus affirmativæ subscribimus, moti hîc unicò fundamen-
to, quod defensio sit Juris naturalis & gentium, Ea verò, quæ
sint juris naturalis, à principe tolli nequeant. *clém. pastoralis de sent. & re judic. & nemine Diabolo quidem deneganda sit. d. clém. pastoralis. & Canonistæ. Wesenb. cons. 19. n. 4. p. 1. N. O.* quod
plerunq; dissentientes reponunt. Ubi offensio est permessa, ibi
defensio prohibita. moti arg. *l. 4. C. de his, qui ad Eccl. confug.*
quia ubi aliquid permittitur, ibi, vi contrariorum, contra-
rium necessariò prohibetur. In bannitis autem offensionem
esse

esse permissam per *const. pac. publ. rubr. de Pein der Irleddbrecher. Ordinat. cameral. p. 2. t. 9.* sollen der oder derselben Leib und Gut aller männlichen erlaubet seyn / und niemands daran freveln oder verhandeln können oder mögen. E. defensionem prohibitam. Resp. offensionem & defensionem non ut contraria, sed tantum ut diversa hic considerari. Licet enim statutum aliquem in bannum declaret, ipsumq; trucidandi potestatem unicuique largiatur, exinde tamen non sequitur. E. etiam defensio bannito est prohibita. Hæc enim Juris naturalis est. Jus autem naturale nec statuto, nec jure civili tolli vel imminui potest. N. O. Jus civile interdum aliquid addere, interdum detrahere juri naturæ & gent. E. in hoc casu idem videtur dicendum. Resp. idem & nos ambabus damus manibus. Verum, quod possit planè abrogare & immutare jus naturæ, quod fieret, si bannito defensio denegaretur, id negamus.

XIII.

Quemadmodum autem *ib. precedenti* nihil referre diximus, quis sit, qui defensionem exercet; ita etiam nihil interesse dicimus, qui vel qualis sit, contra quem vim ac offensionem injustam inferentem defensio suscipiatur. Natura enim cuius est defensio. *l. 4. l. 45. §. 4. ff. ad l. Aquil.* homines omnes sunt æquales. *l. 32. ff. de R. J. & leges concedentes defensionem, eam contra quemlibet vim inferentem nullò status, sexus aut conditionis discrimine observato indistinctè concedunt. l. 3. ff. de J. & J. l. 2. C. ad L. Cornel. de sicar.* ubi g. est vis atq; injuria, ibi locus est propulsationi. *d. l. 3.* Sic rectè nos defendimus contra furiosos, mente captos, & dormientes. *Ayrer. de homicid. necess. p. 1. n. 66. & 67.* contra ebrios & remulentos. *Georg. Obrecht. de necess. defens. c. 6. n. 58. & seqq.* contra clericos, sacerdotes & religiosos. *c. 3. X. de sentent. excommun.* adeò, ut hosce percutiens pro suâ defensione nec pœnam excommunicationis, nec aliquam irregularitatem incurrat. *clém. un. de homicid. contra Romanæ Ecclesiæ Cardinales. gl. in c. ult. in pr. verbo. percussit. de pœnit. in 6.* Quia qui suò jure utitur, nemini facit injuriam. *l. 55. ff. de R. J. & ubi adest violenta s. injuriosa invasio, ibi quoq; licitam dico defensionem, & contra.*

XIV.

Variae hinc se offerunt quaestiones. Cum enim th. praecedenti dictum sit, quod quilibet adversus quemlibet injuriam inferentem sine exceptione status, sexus aut conditionis recte se defendat. *d. l. 3.* lubet hinc quaerere. *An etiam adversus Magistratum injustam vim inferentem permessa sit defensio?* A. I. per *l. 5. C. de f. fisci. II. l. 29. §. 7. ff. ad L. Aquil.* III. quia Judex tali casu non judicis, utpote à quo non injuriarum occasio, sed jura nasci debent. *l. 6. C. unde vi.* sed potius privati, contra quem defensionem concessam esse, satis jam probatum dedimus, personam sustinet. *l. 32. ff. de injur.* IV. quia judex justitiae non verò injustitiae custos & minister esse & audire debet. *l. 1. §. 1. ff. de f. & f.* Dei enim, qui ipsa justitia, minister est. Quandiu g. veritatem & justitiam colit & administrat, Dei minister; quando verò injustitiam exercet & infontes opprimit, nec magistratus nec Dei, sed Diaboli minister est & dici potest, ipsiq; ut principali suo omni jure resistere licet & obedientia ipsi aliàs debita jure subtrahitur. Non enim est judex, nisi quoq; in eò insit justitia: *can. 1. C. 23. q. 2.* V. quia leges violentiae injustae resistendi copiam unicuiq; indistinctè concedunt, sive in eò versetur damnum irreparabile, sive non. Legibus n. non distinguuntibus, nec nostrum est distinguere. Variae hinc adduci possent objectiones, verum ne justò longiores simus, ipsam resolutionem discursui reservabimus.

XV.

Nolumus hinc sicco pede praeterire quaestionem. *An etiam discipulo contra praepceptorem terminos castigationis excedentem & vim inferentem defensione uti liceat?* Et nulli praepceptorum injurius videbor, si quaestionem hanc affirmavero. Et quidem I. quia levis admodum & moderatissima tantum castigatio his concessa est. *l. 5. §. fin. ff. ad L. Aquil.* E. eò facilius discipulis adversus Praepceptores modum in castigando excedentes, defensio conceditur. II. Quia isthac corriegndi & castigandi potestas jure concessa in saevitiam & offensam abire non debet. *l. 17. §. 1. ff. de usufr. d. l. 5. §. fin.* III. Quia nimia praepceptoris saevitia culpa adnumeratur. *l. 6. ff. ad l. Aquil.*
adeò

adeo, ut si discipulum vulneribus vel etiam planè morte affecerit, eum pro modo culpæ vel L. Aquiliæ, vel L. Corneliæ de sicariis pœnâ teneri dicat. *Menoch. in de arbitr. jud. quest. cent. 4. cas. 364. n. 10. & seqq.* Eiusmodi enim homines, se præceptores, non muliones esse & discipulos ipsorum disciplinæ, non carnicinæ, ipsisq; castigandos non lacerandos ac dilaniandos traditos esse sciant, quos etiam sedulo informant & moderatè regant, non verò pro levi quolibet delicto faucient & diris imprecationibus, quæ Deum vindicem habent, defatigent.

XVI.

Quærimus ulterius. *An filio contra patrem, qui cancellos licite castigationis transgressus sit, defensio quoque ad internecionem usque patris permessa sit?* Quod itidem A. I. per generalitatem textuum suprâ allegatorum & regulam inde extructam generalem: *quod quisque ob tutelam corporis sui fecerit, jure fecisse existimatur.* Si quisque, quidni & filius à patre in vitæ angustiis constitutus, patrem interficiendo, id jure fecisse existimabitur? Cum ubi Lex non distinguit, nec nostrum sit distinguere. *l. 3. ff. de off. presid. & quod generaliter dicitur ad omnes species extenditur. l. 1. §. 1. ff. de legat. prestandis. l. 2. §. 2. quæ in fraud. cred. II. quia ut dominorum in servos; ita & parentum in liberos coarctata. l. ult. C. de patr. potest. l. 1. ff. de lib. & posth. hered. instit. l. un. C. de his. qui par. vel lib. occider. & certis cancellis circumscripta est potestas. l. 3. C. de patr. pot. l. un. C. de emendat. propinq. ita, ut hodiè patria potestas non in atrocitate sed pietate consistere debeat. l. 5. ff. ad L. Pompej. de parricid. III. quia pater terminos paternæ castigationis excedens & filium interficiens latronis magis, quàm patris jure eum interficit. d. l. 5. Si ergò latroni licitè resistimus, ipsumq; trucidamus. l. 4. ff. ad L. Aquil. l. 1. C. quand. lic. unicitq. l. 2. 3. & 4. C. ad L. Cornel. de sicar. quid vetat, filium etiam patri latronem agenti resistere ipsumq; ut latronem interficere posse? IV. Quia charitas ordinata ineipit à se ipsâ. l. 6. C. de servit. & aq. Et plus se quis diligit in ungue pedis, quàm alterum in vertice capitis. *Bl. consil. 312. incip. visis actis.* ut sanè stultus esset, qui propriæ salutis alienam anteponeret, *Jul. Clar. lib. 5. sent. §. homicidium. n. 29. & 30. & al-*
terum*

matrum diligeret, se verò negligeret. *c. nisi. X. de author. & usu pat-
lii. V.* quia qui contra leges committit, indignum se reddit le-
gibus. *l. 37. in fin. ff. de minor. l. fin. §. 12. C. de Jure deliber. & cap.
bonæ memoria. X. de elect.* At pater vitæ filii insidias struens con-
tra leges committit, prout multis demonstrat *Kremberg. q. 3. n.
58. & seqq.* E. Hisce N. O. I. quod parentibus Jure patriæ pote-
statis castigantibus resistere prohibeamur, & quod pro violen-
tiâ injustâ non debeat reputari, quod animo emendandi fiat.
l. 3. C. de patr. pot. & l. un. C. de emendat. propinquor. Resp. hæc
vera esse, modò pater in terminis paternæ castigationis stete-
ris, quos si nimium excesserit, non amplius castigatio, sed vio-
lencia dici meretur. N. O. II. personam parentum liberis
semper sanctam & honestam esse debere. *l. 9. ff. de obseq. parent. &
patron. prestand. ipsisq; parentibus à filiis pietatem, obedien-
tiam & reverentiam naturâ deberi. l. 2. ff. de J. & J. l. 4. ff. de cu-
rat. furios.* Est enim liberis parens tanquam Deus quidam ter-
restris, inquit *Cicero in orat. pro Planco.* adeò, ut non immeritò
hæc, puta religio, pietas & ratio naturalis, quæ ab ejusmodi
parricidio planè abhorret, filium non immeritò ab eò abster-
reant, & ad mortem patienti animo obeundam inflectere
queant & debeant. *l. 14. C. de his, qui accus. non poss.* Resp. hæc om-
nia procedere, si modum in castigando observaverint paren-
tes, secus verò esse, si omnem omninò adfectionem parentalem
seposuerint & ita in proprii sanguinis interitum quasi jurave-
rint, liberosq; in tantas vitæ angustias deduxerint, ut, nisi pa-
rentes morti dent, ipsi interire cogantur. Tunc enim liberos
defensione uti posse, omnia jura consentiunt. *Nolunt enim,
inquit Oldendorp. classe 1. act. 2. in pract. n. 3. in fine. leges injuriam
intolerabilem defendere pretextu reverentia.* Et reverentia debe-
tur resp. patriæ affectionis, quâ sublatâ tollitur quoque re-
verentia. N. O. III. *Nov. 12. c. 2. in fin.* ubi dicitur, quod pater,
licet legum contemtor & impius sit, tamen pater sit, cujus per-
sonam filio semper sanctam esse habendam monet. *d. l. 9.* Resp.
licet personam patris sanctam habendam esse dicant leges, fal-
lit tamen, si pater ad liberos interficiendos venerit. Tunc e-
nim, si patrem occiderit, nullam pœnam mereri, sed premio
affi-

afficiendum, omnes constituisse dicit, *l. 35. ff. de relig. & sumt. fun.* Deinde etiam dicta obiectio locum habet in iis, quæ juris, non quæ facti sunt. Et demus, patri, quem sanctum habeamus, nos multa, imò omnia debere, id tamen ad vitam extendendum non est. Tandem ut hæc sint, hoc tamen coronidis loco addo, filios, prius quàm ad hanc defensionem progrediantur, consultius agere, si omnia vel leniendæ iracundiæ, puta fugam arripiendo, (quam hoc in casu non ignominiosam & probrosam, sed potius quasi quandam indubitatæ pietatis & debitæ observantiæ significationem & testificationem omninò laudandam & deprædicandam dicit *Claudius Seyfellius*), deprecando, vitam meliorem pollicitando, vel avertendæ violentiæ remedia tentent. Quod si fecerint, & patrem neq; lachrymis neq; precibus ad desistendum movere potuerint, tunc sese & vitam suam jure defendunt. Tandem, ne & nos terminos disputationis egrediamur, brevibus, uxori contra maritum, servo contra dominum, & apparitoribus contra incarcerandos, omni jure itidem admissam esse defensionem dicimus.

XVII.

Expositas nunc personas, contra quas suscipi potest defensio, excipiunt personæ, quæ defendi possunt. Eæ verò sunt vel propriæ vel necessariæ, vel extraneæ.

XVIII.

Proprias rectè & omni jure defendi posse, evincit *l. 3 ff. de J. & J. ibi: quod quisq; ob tutelam corporis sui fecerit, jure fecisse existimatur. l. 1. l. 3. C. ad L. Cornel. de sicar. ibi: quia defensor propriæ salutis in nullo peccasse videtur. l. 4. pr. l. 5. & l. 45. S. 4. ff. ad L. Aquil. ibi: adversus periculum naturalis ratio permittit se defendere, & const. crim. Carol. V. art. 140. Was eine rechte Nothwehr sey.*

XIX.

Necessarias vel ob cognationem naturalem, vel ob arcus sanguinis, pietatis, potestatis & adfectus singularis vinculum defendimus, & sunt parentes, liberi, fratres, conjuges, affines, consanguinei & similes. Hisce enim præ reliquis ad necessaria officia devincti & obstricti sumus. Sic rectè defendunt LIBERI PARENTES. I. quia pater & filius natura u-

C

na

na & ead. persona intelligantur. l. ii. C. de impub. & al. subst. II. quia post Deum ab his spiritum ducunt. III. quia illis natura pietatem & reverentiam debent. l. 4. ff. de curat. fur l. 2. ff. de J. & J. IV. quia injuria patri facta, etiam filio facta esse censetur. l. 1. §. 4. & 5. ff. de injur. & §. 2. Inst. eod. PARENTES LIBEROS. I. per d. l. ii. C. de impub. & al. subst. II. quia injuria facta uni, & alteri facta intelligitur. d. §. 2. Pater g. filium defendendo & invasorem occidendo propriae defensionis jure gaudet, nec poenam incurrit. Thom. Trivisia. decis. crim. 58. n. 12. & 13. quia juxta Aristotlem 5. Eth. 6 parentes aequè diligunt liberos ac se ipsos. III. per l. 8. §. 3. ff. quod met. caus. ubi parentes filios magis diligere, quam sui ipsius rationem habere dicuntur. IV. quia in iis salvatur pater & paterni nominis diuturnitas. l. 220. §. 3. in fin. ff. de V. S. V. quia cum his pater una est caro, ut proinde parens contra stimulos naturales faceret, si filiorum tutelam renueret. l. 36. §. 1. ff. de excusat. tut. Si enim teste Platone animalia quoque bruta pro suis foetibus acriter dimicant, illosque defendunt, multò magis homines naturali ratione praediti suos liberos protegere & tueri debent. Carpz. pr. crim. part. 1. q. 32. n. 4. FRATRES se invicem, quia & hi corporis nostri quodammodo partes sunt. Zoannet. tr. de defens. tripart. p. 1. n. 82. & seqq. Carpz. d. loco. MARITUS UXOREM, quia vir & uxor pro unâ personâ reputantur, & una caro & una anima sunt. Gen. 2. v. 24. Marc. 10. Eph. 5. id quod etiam demonstrat, cap. 5. X. de bigam. non ordin. c. 3. X. de divort. & can. 8. pr. C. 32. q. 2. ibi: uxorem tuam partem corporis tui. Si uxor est pars mariti, ejus etiam ut proprii corporis tutelam omninò rectè suscipit. d. l. 3. ff. de J. & J. Suffragatur quoque nobis l. 1. §. 9. l. 11. §. 7. de injur. & §. 2. inst. eod. ubi injuria uxori facta & marito facta dicitur. SPONSUS SPONSAM & contra l. 15. §. 24. ff. de injur. & quia in favorabilibus sponsa aliàs pro uxore habetur, l. 5. C. de bon. quæ lib. l. 4. ff. de fund. dot. Tandem etiam AFFINES ET CONSANGVINEI se invicem defendere posse dicimus, quia uni horum illata & reliquis illata censetur. l. 1. §. 4. ff. ad L. Cornel. de sicar. l. 22. l. 35. pr. ff. de procur. & alterum alterius aggressorem impunè occidere posse testatur Magnificus DN. D. Richter P. itidem P. Comes Palatinus
Cassa.

*Cæsareus & Facultatis Juridicæ Senior, Patronus & Præceptor meus o-
mini honoris & observantiæ cultu at atem devenerandus. decis. 2. n. 5. qui
etiam hanc adsertionem præjudicio quodam Colleg. Jurid.
Jenens. confirmat. Restant personæ, quibus defendendis vel
ratione potestatis & juris, vel ratione datæ fidei & mutæ ob-
ligationis obstricti & devincti sumus. Verùm cum de iis & DN.
Carpz. pr. crim. p. 1. q. 32. n. 8. & DN. Petr. Theodor. in Diss. II. th. 4.
lit. D. latè egerint, Lectorem benevolum, ne actum agamus, eò
remittimus.*

XX.

Succedunt tandem personæ extraneæ, quarum persona-
rum, cum nullâ speciali affectione nos attingant, defensio u-
trum a nobis suscipi rectè possit, non omnium una est sen-
tentia. Nos Affirmativæ subscribimus, hâc tamen additâ
restrictione, si id sine propriæ vitæ periculo fieri queat, alio-
quin enim nemo se alterius gratiâ periculô se subicere tene-
tur. *arg. c. ex parte. 47. de appellat. quia quilibet regulam dili-
gendi proximum à semetipso accepit. c. si non. C. 23. q. 5. & d. l. 6.
& nullus se in præsens periculum conjicere cogitur. l. 34. §. 1. de
donat. nam tenemur alteri id tantum præstare, quod nobis
non nocet & ipsi prodest. l. 2. §. 5. in fin. ff. de aq. & aq. pl. arc.
I. quia proximum nostrum sicut nos ipsos diligere debemus.
Matth. 22, vers. 39. Marc. 12. v. 31. Quemadmodum ergò proprii
corporis defensionem, quod sufficienter probatum, rectè sus-
cipimus; ita etiam proximo in angustiis vitæ constituto vi
hujus præcepti rectè adsumimus, alias enim nisi ipsum ut nos
defenderemus, ipsum ut nos non diligeremus. II. Exemplo
Moysis. *Exod. 2. vers. 11. & seq.* id quod ab ipso Spiritu sancto
Act. 7. v. 24. non improbat, de cujus judicio curiosius dis-
ceptare aut illam reprobare, non convenit, prout ad *d. c. 2.
Exod. v. 12. ex D. Chytraeo rectè adnotat D. Andreas Ostander.* III.
quia extra culpam non est, qui in periculo vitæ constitutum,
cum adjuvare potest, non adjuvat. *l. 50, l. 109. ff. de R. 7. l. 45. pr.
ff. ad L. Aquil. l. 3. ff. de noxal. act. c. non in inferenda 7. & 8. C. 23. q. 3.
IV. c. 6. vers. illi etiam. X. de homicid. ibi: qui potuit hominem libe-
rare à morte, & non liberavit, cum occidit: nec caret scrupulo societatis**

tis occulta, qui manifesto facinori desinit obviare, V. per l. 3. ff. de J. & J. ibi: cum enim cognationem quandam natura inter eos constituerit, consequens est, hominem homini insidiari nefas esse. VI. l. 7. ad fin. de serv. exportand. ibi: cum beneficio adfici hominem hominis interfit. Homines enim hominum causâ generati sunt, ut ipsi alii aliis inter se profint inquit Cic. 1. off. VII. quia, quod alteri prodest, mihi verò non nocet, me praestare debere aequitas suadet. l. 2. §. 5. vers. quanquam. ff. de aq. & aq. pl. arcend. VIII. Proximo de vita periclitanti succurrere non modò æquum, sed & valdè necessarium esse adserimus. Æquum dicimus propter justitiam, quæ, si opem & auxilium proximo subduceremus, turbaretur. Duo enim tam bellè, quàm sapienter inquit Cicero lib. 1. Off. injustitiæ sunt genera: unum eorum, qui inferunt; alterum eorum, qui ab iis, quibus infertur, si possint, non propulsant injuriam. Necessarium verò propter charitatem proximo debitam. Et Lactantius lib. 6. divinar. instit. c. 11. qui succurrere, ait, perituro potest, si non succurrerit, occidit. Et Seneca: Si justus es, non solum non nocebis, sed etiam nocentes prohibebis. Nam nihil nocere non est justitia, sed abstinentia alieni. IX. Si lege Prætoria nobis permissum est, aliorum negotia & res tueri. l. 1. ff. de negot. gest. aliisq; pro tutelâ bonorum opem ferre. l. 3. §. 9. ff. de vi & vi arm. multò magis defensionem pro illorum personis & vitâ subire licebit. l. 21. C. de SS. Eccles. X. Luculenter adsertionem nostram confirmat const. crim. Carol. art. 150 vers. so einer zu Rettung eines andern Leib/ Leben oder Gut iemand schläget. Quæ verba abundè evincunt ad alterius defensionem impunè committi homicidium, nec attendendum esse, utrum persona oppressa necessaria sit, an extranea. Dictis N. O. l. 9. §. 1. ff. quod met. caus. ubi dicitur, licere pro alterius vitâ & corpore tuendo pecuniam accipere. Hinc colligunt dissentientes. E. non esse de necessitate alteri & quidem extraneo succurrere. Resp. ibi agi de eò, qui operam defensionis à vi hostium vel latronum ad certum tempus locavit, Quando g. ibi pro defensione pecuniam accepit, accepit illam ab operâ conductâ. Secus verò esse in nostrò casu, quando quis fortuitò incidit in hominem de vitâ periclitantem. Et huic omninò succurrendum per rationes adductas dicimus.

Ille

Ille enim, qui non iuvat & defendit, cum iuvare & defendere potest; tam est in vitio, quam ille, qui facit. *c. 8. & 9. C. 23. q. 3.* & juxta Ciceronem, qui socium non defendit, nec obsistit, si potest, injurie, tam est in vitio, quam si parentes & amicos deserat. *N. O. II. d. l. 3. ff. de J. & J. cum aliis legibus supra adductis* tantum de proprii corporis, non verò alieni defensione loqui. Verum Resp. unius inclusionem non esse alterius exclusionem. Quoties enim lex vel dispositio quædam facit mentionem propriæ personæ, simul etiam iis necessariæ censentur comprehendi, cum pari nobiscum gaudeant jure. *l. 3. §. 6. l. 4. §. 2. ff. de pen. legat. l. 2. & seqq. de usu & habit.* inquis: Personas extraneas non esse necessarias, & hanc rationem in extraneis non obtinere. Resp. novimus & hoc. interea tamen suffulti tum regulâ illâ generali, *VIM VI REPELLERE LICET. l. 1. §. 27. ff. de vi & vi armat.* tum præcepto illò divinò: *DILIGES PROXIMUM TUUM SICUT TE IPSUM*; tum & cognatione illâ, quam natura inter omnes homines constituit, etiam in extraneis defensionem hanc locum habere adserimus. *N. O. III. homicidia esse odiosa, quæ potius restringi, quam extendi debent.* Resp. Concedimus & hoc, homicidia esse odiosa; negamus verò defensionem, utpote quæ summè favorabilis res est, & divino naturæ & omni jure probatur. Non enim homicidium, sed offensio antecedens in considerationem venire debet. *N. O. IV. hoc casu januam homicidis pandi ad homicidia committenda & multiplicanda.* Resp. negando. Potius enim recluditur, cum defensione concessa adgressorum temeritas potius decrescat, quam augeat.

XXI.

Expositis personis subjungimus res omni quoq; juri defendendas. *l. 1. C. unde vi. l. 3. §. 9. ff. de vi & vi arm.* Num verò ob res defendendas impune quis possit occidi? *Dd. inter se non conveniunt, Quorum opiniones recensere instituti nostri ratio non admittit.* Dicimus tamen brevibus, quod, si vita simul cum rebus periclitetur, liceat. *gl. in sum. 23. q. 3. Zoannet. p. 1. n. 42. & sequentibus.*

Quemadmodum verò unicuique rei sua solet esse forma, ita etiam nostræ defensionis necessariæ formam addere Doctores placuit, eamque in moderamine inculpatae tutelæ consistere dicunt, cujus tria faciunt requisita, tempus sc. modum & causam. Nos ut brevitati studeamus, cum *Obrechtio d. tr. de necess. defens. c. 11. per tot. Mario Solomonio in l. 3. ff. de J. & J. n. 7. Christophoro Besoldo d. l. 3. q. 19. ff. de J. & J. & aliis.* hoc moderamen in d. l. 3. compendiosè & unicò propulsandi verbo describi statuimus. Quod verbum tria secundum Obrechtum notatu non indigna sub se comprehendit. Primum est, QUOD NEMO VIM ATQUE INJURIAM PERFERRE TENEATUR, SED IPSI EAM OMNI JURE PROPULSARE LICEAT. c. 6. pr. de sent. excomm. in 6. ibi: cum omnes leges, omniaque jura vim vi repellere cunctisque sese defendere permittant. c. 18. vers. si verò circa finem: ibi: vim vi repellere, omnes leges & omnia jura permittunt. X. de homicid. c. 3. X. de sent. excomm. l. 45. §. 4. ibi: omnes leges. ff. ad L. Aquil. & quod contra vim vi experiri, seq; à periculo vitæ quocunq; modo liberare, & arma armis propulsare liceat, id vulgatissimum & commune esse tradit *Clarus 5. recept. sentent. §. homicidium. n. 35. Cæpolla. cons. 12. 42. Schneidew. ad §. 1. Inst. de J. N. G. & civ. n. 12. à naturæ n. inquit Cicero 1. Off. cuique tributum est, ut se vitam, corpusque suum tueatur.* Et quisnam auderet, vel quâ ratione audere aliquis teneretur, se in hostium sinu reponere, ac ad mortem per violentam injuriam, non per justitiam inferendam, ultroneum se offerre? Hæc quidè jure timentur, hæc de more vetantur, hæc humana fugit ratio, hæc abhorret natura. *Clement. pastoralis. de sent. & rejud.* Eam autem in continenti, non ex intervallo, quod vindictam sapit, fieri debere, evincit l. 3. §. 9. ff. de vi & vi arm. ibi: confestim. Positâ enim causâ proximâ in actu, offensione scilicet, effectus quoque nimir. propulsatio in actu ponitur. Cessante verò causâ cessat quoque effectus. In continenti autem inquit *DN. Carpz. pr. crim. part. 1. q. 31. n. 17.* defensionem juxta communem interpretum opinionem fieri, quando in aggressu ipsò, atque in pugna continuatione, flagrante adhuc offensione & conflictu cædes committitur. Notandum

tandum tamen, quod, quando in continenti defensio fieri dicitur, id tantum ad personas, non verò ad res restrictum velimus. Illarum enim defensionem in ipsâ statim concertatione, congressu & adhuc ardenti pugna, non verò post extinctam atq; sedatam eam fieri debere tradit *DN. Garpz. pr. crim. p. 1. q. 31. n. 1.* nisi tamen subsit metus iterationis, atque secundæ percussionis. Tunc enim esset defensio secundæ percussionis. *DN. Theodor. coll. crim. disp. 1. th. 5. lit. D. Panorm. in c. significasti. n. 9. de homicid.* Harum verò rerum puta, tanta restrictio non est, sed ipsis defendendis longius spatium, ex rei ipsius, ex quâ quis dejectus est, & dejectis vel violenti invasoris & dejecti de possessione, naturâ & qualitate æstimandum conceditur; iniquum enim esset, illi præsertim, qui injustè de possessione suâ deicitur, aut res aufertur, nec recuperandæ possessioni aut rei solus sufficit, tantum temporis indulgere nolle, quò amicos convocare, eorumq; auxilio ereptum fundum s. rem rursus adipisci possit. Nec intra modicum illud tempus, quo negligentia defensoris nulla fuit, animum possidendi deposuisse, aut minus in continenti defensionem rebus adhibuisse censendus est. Eò enim ipsò dum dejectus de possessione se præparat ad recuperandam possessionem, animo eam semper retinere creditur, & ea, quæ nullo actu extraneo interveniente aguntur, unò contextu & in continenti fieri existimantur; tametsi aliquò temporis intervallo fuerint completa. *l. 21. §. fin. ff. qui testam. fac. poss.* Confestim enim & in continenti fieri intelligitur, quod cum primum fieri per rerum naturam potest. *l. 2. §. 43. ff. ad Sen. Tertyll. l. 73. pr. l. 137. §. 2. §. 3. ff. de V. Obl.* Quamdiu ergò invasor rem violenter & naturaliter tenet, tamdiu rixam durare censetur, nec dejecto per occasionem legitimam ditionem suam recuperare interdictum, nec talis recuperatio pro spolio, sed possessionis continuatione habenda est. Nam qui continuat possessionem suam, spoliare non dicitur. *Gail. 1. de P.P. c. 16. n. 16. Ordin. cam. part. 2. tit. 9. §. so temand. 2. ibi: sein Gegenwehr und Verfolgung zu thun / zu frischer That / oder wenn er seinen Freund und Helffer haben mag* Hæc dicta cum satis evincant, quemlibet in discrimen vitæ abductum, deq; possessione dejectum

¶ Cum ad mortem usque adversarii summo jure se defendere, possessionemq; recuperare posse, nolumus diutius hinc hære, sed ad alterum *Obrechtii* notabile nos conferimus, quod est: VIOLENTA VEL INJURIOSA OFFENSIO SEMPER PRÆCEDERE DEBET DEFENSIONEM. Propulsatio enim non per se subsistit, sed ad violentam vel injuriosam offensionem respectum habet, cum hæc duo defensio & offensio sint correlata, quorum unò sublatò tollitur & alterum & posito uno, ponitur & alterum, per vulgatam logicorum regulam.

XXIII.

Hanc autem violentam vel injuriosam offensionem Dd. faciunt duplicem. Unam illatam; alteram imminentem. Utramq; optimò Jure propulsari posse statuo. Illam per *l. 1. §. 27. ff. de vi & vi arm.* Quamdiu enim instat aggressor, tamdiu vim rectè propulsas, teq; defendis. *l. 1. §. 27. l. 3. §. 9. ff. eòd.* offensione verò cessante, defensio quoq; cessare debet, propter horum duorum mutuam respectum & relationem, cum sublato uno tollatur & alterum. *Obrecht. d. tr. c. 11. n. 24. & seqq. N. O. l. 52. §. 1. ff. ad L. Aquil.* ubi tabernarius à fure vapulans, ipsi furi oculum effodiens culpâ vacare dicitur. Ex quò elici posse videtur, quod si antequam tabernarius à fure vapulasset, furi oculum effodisset, culpâ non vacet, & per consequens vim tantum illatam, non verò imminentem posse repelli. Verum Resp. non valere consequentiam. Ibi enim fur cum lucernâ surreptâ aufugiens nullam planè vim facit. si ergò tabernarius furem insecutus ei oculum effodisset, non defensio sed vindicta, & ita tabernarius utique solus in culpâ fuisset. Nullam quippe vim passus, vim fecisset. Secus est, quando quis alium percussurus armis adgreditur. Hanc verò imminentem sc. ideò, quia pòtentia nocendi actui proxima censeatur esse in ipso actu. *arg. l. 1. §. 21. & l. 18. §. 2. ff. de acquir. vel amit. poss.* & quia ille, qui alterum ad se venientem gladio percusserit, non ut homicida tenetur, sed ut salutis propriæ defensor in nullo peccasse videtur. *l. 3. C. ad L. Cornel. de sicar.* Cum ergò ad excusationem defensionis nihil referat, an adgressor alterum percusserit, an percutere voluerit. *d. l. 3.* nihil obstare video,

video, quia & imminens offensio repelli rectè possit. Ob vim enim imminentem alter semper versatur in periculo, nec scire potest, quousque alter progredi velit. *Wesemb. cons. 19. n. 37.* Notandum tamen hîc venit, quod non sufficiat tale periculum exstare, sed oporteat imminere & ingruere, ita ut nisi occidatur vel mutiletur adversarius, aliter mors vitari nequeat. *clen. un. de homicid.*

XXIV.

Placet nunc quærere, *utrum primum adgressoris insultum quis expectare debeat, an, si viderit arma in se stringi & insultantis animum probè cognoverit, resistere, sibiq; in tempore prospicere possit?* Nos Aff. posterius hisce suffulti rationibus, eâq; primâ, quia vim imminentem vi repellere atq; propulsare licet. *l. 1. §. 27. ff. de vi & vi arm.* Non autem videbitur se defendere, nec à se vim propulsare, qui eò usque donec offendatur, vel vulneretur, expectat. *Perez. in C. ad L. Corn. de sicar. n. 35.* illatam enim repellere non possumus; cum post receptam & jam intermissam, (secus est, si adgressor instet) percussione repercutere, non defensio, sed vindicta sit & audiat: siquidem defensionis est, prævenire, cavere, protegere, resistere, ne vapules. *Salom. in repet. l. 3. de J. & J. n. 8.* II. quia melius est in tempore occurrere, quàm injuriâ acceptâ vindictam perquirere. *l. 4. in fin. C. ad L. Corn. de sicar.* Cui adstipulatur *l. 1. C. quando liceat unicuiq; sine jud. & l. ult. in fin. C. in quib. caus. rest. & c.* Melius esse dicentes, occurrere in tempore, quàm post exitum & vulneratam causam remedium quærere. *Perez. d. loco.* Ne aliàs contingat, quod *Cicero pro Milone* scribit: *ut primum ictum expectare volenti ante injusta poena luenda sit, quàm eadem repeti possit.* *Arumæus disp. ad x. l. th. 2. circa fin. & Carpz. pr. crim. part. 1. q. 29. n. 57.* III. Si primus ictus expectandus aut excipiendus esset, eò vel trucidari, vel tamen ita tractari posset insultatus, ut facultas defensionis nulla læso foret reliqua. *Perez. d. loco.* Nunc autem omni jure permessa est defensio pro salute corporis tuendâ. *d. l. 45. §. 4. ff. ad L. Aquil. & c. 18. X. de homicid.* E. ubi cunctatio periculosa est, prævenire justæ defensionis est, & invasus invadentem jure prævenire potest, non expectato primò ictu. *Visch. d. tr. membr. 5. lit.*

D

aa.

1510

aa. & DN. Theodor. d. diff. II. ib. 5. lit. E. IV. quia homicidii non fit reus, si quis percussorem ad se venientem, ferro se petentem gladio repulerit & occiderit. Defensor enim propriæ salutis in nullo peccasse videtur. l. 3. C. ad L. Corn. de sicar. l. 5. pr. ff. ad L. Aquil. V. quia, ut dictum, potentia, quæ actui proxima, censetur esse in ipsò actu. d. l. 1. §. 21. VI. nostram iuvat sententiam Const. Crim. Caroli V. art. 140. quæ & ipsa expressè adserit, insultatum insultantis primum ictum expectare non teneri. ibi: ist auch mit seiner Gegenwehr/ bis er geschlagen werde/ zu warten nicht schuldig. N. O. I. l. 1. §. 3 ff. ad L. Cornel. de sicar. ibi: si gladium strinxerit, & in eò percusserit. ubi ad declarandum homicidæ animum non nuda gladii denudatio, sed ipsa percussio à Marciano exigitur. Verum hæc obiectio quæstionem nostram planè non stringit. Resp. n. d. legem non de defensione, quam armatâ manu insultatus obit, sed tantum de pœnâ L. Corneliæ agere. Cum enim hæc lex non modò ipsum occisorem, sed etiam animum occidendi habentem tanquam homicidam puniebat. Sine percussione verò factâ iudici de animo occisoris adeoq; de absolutione vel condemnatione faciendâ liquere non poterat, necessaria erat percussio, ideò ut intelligi posset, an quis animum occidendi habuerit. Percussione itaq; strictò gladiò factâ voluntas cœdis inferendæ satis perspiciebatur. Harprecht, in ad §. item lex Cornelia 5, Inst. de publ. jud. n. 86. N. O. II. l. 52. §. 1. ff. ad L. Aquil. ubi Alfenus respondit, culpam penes eum, qui prior flagello percussit, residere. Resp. enim cum Perezio in d. l. n. 35. quod ibi ille auctor fuerit pugnæ, qui percussit, at in nostro casu, non qui primo ferit adversarium, causam delicti præbet, sed ipse adversarius, qui prius gladio evaginato truculenter aliquem adoritur, eiq; vitam adimere conatur. N. O. III. l. 1. C. unde vi. ubi dicitur, illatam vim propulsare licitum esse. Ex quo sequi videtur, quod non imminens & per consequens primum ictum utique expectandum esse. Resp. enim, nec hanc legem adsertionem nostram quicquam ferire. Satis enim jam satis vis illata censetur, quando adversarius gladiò denudatò impetum in ipsum fecerit, licet nondum percusserit. Quia ad justam defensionem præ-

discrimen vitæ abducitur. Tum, licet minæ verbales terrorem alicui incutiant. *l. un. C. si quâcunq; præditus potest. l. un. C. si re-
stor provinc* non tamen per illas præsens & tale vitæ pericu-
llum imminet, quod aliter verbis vel judiciali autoritate propelli & declinari nequeat. Multi enim inquit *DN. D. Theo-
dor. d. locô* reperiuntur Thrasones & superciliosi homines, qui alicui ex frivolâ sæpè causâ satyras & mortem minantur: quo-
rum tamen comminationes stultæ non pluris faciendæ, quàm fulgor è vitro, aut quanti nugæ obstetricum & delirantium jam vetularum.

XXVI.

Cum verò multi sapissimè ita sint obstinati, ut, prius-
quàm, quod tamen optimè & sine dispendio vitæ possint, fu-
giant, aggressorem trucidare malint, quam fugere. Q. hîc:
*An si fugæ copia supersit, & sine discrimine vitæ fieri possit, fugere ad-
gressus potius, quàm invadentem occidere teneatur?* Quod itidem
utpote Juri, æquitati & pietati consonum, conscientiæ tutius
& Christiano homine dignius *Aff. I. per §. injuria. 2. ibi: si ali-
ter periculum effugere non potest. Inst. de L. Aquil. qui §. occisorem*
expressè ideò liberat, quia periculum aliter effugere non po-
tuit. E: à contrario sensu, si potest fugere absque vitæ pericu-
lo & tamen trucidat, non liberatur. *II. per l. 2. ibi: in dubio vi-
tæ discrimine constitutus. C. ad L. Cornel. de sicar. quæ lex tam de-
mum occidere permittit, si dubium vitæ discrimen adest. E:
nec ad internecionem progredi licet. III. per l. 5. pr. vers. sin
autem. ff. ad L. Aquil. ubi sic respondet Jctus Ulpianus: Sin au-
tem cum possit adprehendere, maluit occidere, magis est, ut injuriâ fe-
cisse dicatur. E: & Cornelia tenebitur.* Ex quo Jcti responso sic
inferre possumus: Si quis, cum fugere posset, adpropinquan-
tem sicarium maluit trucidare, injuriâ fecisse videtur. Paria
enim sunt, dicunt *Dd.* non adprehendere, quem posses adpre-
hendere & non fugere, quem posses fugere. *IV. l. 45. §. 4. ff. ad
L. Aquil. ubi illi tantum perhibentur innoxii, qui cum aliter
se tueri non potuerint, damni culpam dederint. V. l. 2. §.
5. in fin. ff. de aq. & aq. pl. arc. ubi tantum facere possumus,
quæ nobis quidem profint, alteri verò nihil nocitura sint. VI.
clem.*

*Clem. un. de homicid. ibi: qui mortem aliter vitare non valens. VII. Const. crimin. Caroli V. art. 140. ibi: so einer jemand mit einem tödlichen Waffnen oder Wehr überlaufft/ ansicht / oder schläget / und der benötigte füglich ohne Fährlichkeit oder Verletzung seines Leibs/ Lebens/ Ehr und guten Leinmuths nicht entweichen kan/ der mag sein Leib und Leben ohne alle Straffe / durch eine rechte Gegenwehr retten/ § art. 142 ibi: mehr / so furgeben wird / der Todtschläger were den benötigten wol füglich weise und ohne Fährlichkeit seines Leibes/ Lebens/ Ehr und guten Leinmuths halben entwichen / darumb die Entleibung vor den verflagten Todtschläger nicht aus einer rechten entschuldigten Nothwehr/ sondern bößlich geschehen were / und darumb peinlich gestrafft werden soll. Unde satis liquet, eum, qui fugâ salutem citra vitæ dispendium quærere & servare possit, vim vi repellere non posse, multò minus invasorem trucidare. VIII & ultimò huc faciunt exempla Salvatoris nostri DN. JESU CHRISTI, qui cum quæreretur ab Herode, aufugiens in Ægyptum latuit, ibi per septennium. *Matth. 2. vers. 14.* Sic etiam cum à Judæis lapidibus peteretur, exeundo è templo fugâ se salvavit. *Joh. 8. vers. ult. c. 1. C. 23. q. 3. in pr.* quibus omnibus optimè resistere potuisset, nisi fugâ arreptâ saluti suæ consulere consultius judicasset. *Carpz. pr. crim. p. 1. q. 30. n. 57. § pralaudatus DN. Theodoricus. d. coll. § d. disp. lit. E.* Dicis N. O. I quod fugere sit periculosum & lapsus periculum facesset, ob eamque plerumque invasor animosior & audacior reddatur & fugientem acriori & vehementiori incitatione insectetur. Resp. fugam suadere periculosam, nec unquam nostra mens fuit, sed eam tantum, cujus beneficio quis in discrimine vitæ nondum constitutus periculum evadere & effugere possit. Aliàs si maluerit aggressori resistere, eumq; interficere, non est, ut reatum vindictæ & transgressi moderaminis effugere, seq; ejus exceptione tueri & à pœnâ liberare queat. Veluti si quis præforibus suis stans adversarium minas spirantem ad se tendere videret, illumq; occlusò ædium suarum ostio arcere posset, nec faceret, sed opperiendo eum resistere coram, seseq; defendere aggressoremq; occidere mallet, hunc moderamen inculpatæ tutelæ excedere, adeoq; ob excessum pœnam incur-*

rere quis non videt? Satis enim, inquit Donellus in comm. ad l. 1. n. 6. C. unde vi, septis suarum adium defendebatur, ut, si quid præterea fecerit, intelligatur non tuendi sui causâ fecisse, quod necesse non erat, sed ulciscendi. N. O. II. quod Leges permittant, ut aliis, si vim patiantur, succurramus. Ergo violentiam effugere non decet. Resp. & hoc argumentum ficulneo nititur fundamento. Quæ enim consequentia? alteri vim injustè patienti succurramus. Ergo nobis, si salutis nostræ fugâ consulere possumus, fugere non licet. Quando enim fugam arripiendam dicimus, loquimur de eò, qui vim patitur, non verò de eò, qui alterum vi eripere succurrendo potest. Verè enim injustus esset, qui proximum in vitæ periculo constitutum auxilio destitueret, cum tamen posset. At talis non esset, qui periculum sibi imminens fugâ avertere posset. N. O. III. l. 3. ff. de J. & J. & d. l. 45. §. 4. ff. ad L. Aquil. quæ leges vim vi repelli volunt, quod fugâ & pedum celeritate non fit. Qui enim fugit, se non defendit; sed vi contrariâ oppositâ. Resp. leges legibus esse explicandas. Nec enim nos negamus, vim vi repellere licere, verum non quamlibet, sed eam tantum, quæ cum dispendio vitæ conjuncta est, nec aliter, nisi adversarius trucidetur, evitari potest. Inscripta enim cordibus nostris lex est: non occides, quam extra summam & urgentem necessitatem transgredi unusquisque meritò religioni ducat. N. O. IV. l. 1. C. unde vi. ubi ille inculpatae tutelæ moderatione uti dicitur, qui ad defendendam possessionem consistit, & illatam vim propulsat, non verò qui fugit. Verum Resp. cum Donello ad d. l. n. 8. Dist. inter defensionem possessionis & personæ. Hæc enim etiam si fugiat, se tamen defendit suæq; salutis consulere potest; at non ita in possessione se res habet. Eam enim, cum rerum jactura nostræ fugæ sit adnexa. Zoannet. d. tr. tripart. defens. part. 2. n. 23. & possessionem non defendere dicatur, qui desertâ eâ fugit, defendere aliter non possumus, nisi in eâ moreremur, vimq; ab eâ propulsemus. N. O. V. nostræ adsertioni, fugam esse ignominiosam. Ergo non esse arripiendam. Resp. enim vulgò quidem fugam timiditatis signum vitiiq; vexillum & foemini genii ac ingenii iudicium videri, sed an rectè

rectè hoc fiat de eò adhuc sub iudice lis est. Non enim quod fit, sed quod fieri debet, est attendendum. Quomodo enim ignominiosum & probrosum esse potest, quod pietati Christianæ, proximi dilectioni & religionis candori non repugnat? quodq; ad conscientiæ tranquillitatem facit & apud bonos & honestos viros famam non prægravat. Deinde Resp. ignominiosam esse quibusdam, non tamen omnibus personis, quales sunt MILITES, qui contra disciplinam militarem, militiæq; Sacramentum ex acie fugam capessunt & commilitones suos in extremis periculis constitutos deserunt. *l. 6. §. 3. ff. de re milit.* SERVO, si dominum in vitæ periculo relinquat. *l. 1. §. 31. & 35. l. 19. ff. de Scto Syllan. & Claud.* VASALLO, si in pugna suum dominum dimiserit & cum eò non laboraverit. *l. FF. 21.*

XXVII.

Quando verò fugam, si fieri possit, dicimus arripendam, nobiles non excludimus, nec inter hos & plebejos ratione fugæ differentiam facimus I. quia defensio ut & moderamen ejus Juris naturæ & gentium est, uti *tb. 7. & 8.* probavimus. Ea verò, quæ Juris naturalis sunt, omnes homines indifferenter tangant. *l. 9. ff. de J. & J.* quod non fieret, si plebejus fugere, nobilis verò resistere deberet. II. quia defensio non ex personarum qualitate, sed potius offendentis & aggressoris factio æstimanda est. III. quod utrinque pares rationes militent. Ubi ergò eadem est ratio, ibi quoque idem Jus esse debet. IV. Quia Leges nostræ nullibi inter plebejos, rusticos, aliasve leves personas, & inter nobiles & superioris subsellii viros distinguunt, sed generaliter indefinitè & indistinctè omnes loquuntur. Lege autem non distinguente, nec nostrum est distinguere. *Erubescimus enim, inquit Justinianus in Nov. 18. c. 5. sine Lege aliquid agere, vel loqui.* Nec ullum facessit nobis negotium. *d. Const. crim. Carol. art. 140.* ibi: ohne Sâhrigkeit seines selbes / lebens / Ehr und guten Leinmuths. In quibus verbis Ehr und guten Leinmuths quidam magis adulationis, quàm veritatis studio discrimen ratione fugæ inter nobiles & plebejos fundatum esse adserunt. Verum Resp. DN, Theodor.

10

dor. d. coll. crim. disp. II. th. 5. ferè circa finem. Non possumus ad sensum nostrum salvâ conscientia & pietate egregiis illis adulatoribus præbere, qui in hoc articulo inter nobiles aliasq; egregias personas & inter rusticos & plebejos discrimen nobis obtrudere conantur. Tum quod hæc distinctio, uti dictum. & contra leges & contra charitatem Christianam imò contra ipsam Carolinam constitutionem, ad quam tanquam ad sacram anchoram confugiunt, currat. Tum quod magis sit divinatoria & adulatoria, quàm vera. Tum, quod hõc modò Carolo mens planè alia, quàm præ se tulit, affingatur. Prædicta enim verba absque dubio intelligenda veniunt de iis, qui ratione potestatis, datæ fidei & ex speciali obligatione vel affectione alteri periclitanti succurrere obstricti & devincti sunt. Qualis est servus, cui, uti dictum, reprehensibile omninò est, dominum suum in vitæ periculo constitutum relinquere. *l. 1. §. 31. & 35. l. 19. ff. ad Sen. Syllan.* Vasallus, cui probrosum, domino suo periclitanti non succurrere, *c. un. pr. 1. ff. 17. c. un. §. si quis. 1. ff. 21. c. un. §. item, qui dominum. 2. ff. 24.* aliiq; , qui proximo, socio & amico in dubio salutis discrimine constituto non subveniunt, sed cum dedecore fugiunt, eumq; derelinquunt. *can. 7. C. 23. q. 3. Carpz. pr. crim. part. 1. q. 30. n. 62.* Præterea isthæc verba verificantur & suum operantur effectum in marito & parente adulterum & stupratorem in ipso opere & turpitudine deprehendentibus, quibus utrisque, nisi lenones audire velint, probrosum esset & turpe, adulterum & stupratorem armis in ipsos impetum facientem relinquere statim & aufugere. *Vid. d. DN. Theodor. d. disp. II. th. 5. lit. E. in fine. & Bocer. d. tr. c. 10. n. 55. circa fin.* Urgent quidem dissentientes, grande dedecus cordatum & nobilem virum fugiendo committere, & ita apud graves & honestos viros irreparabile, (si Diis placet) famæ jacturam facere. Verum apud hosce famam planè non prægravari (quicquid etiam vulgus bonis illud invidum contra statuat) evincit ratio. Hi enim ea demum veræ virtuti & laudi adscribunt, quæ cum pietate, cum Christianâ proximi dilectione, & cum religionis candore non pugnant. Tale verò quid est fuga & factum fugientis. Eò enim se & proximum incolumem servare &

ab

ab effusione sanguinis humani abstinere studet. Et demum ipsi maculam quandam adspergi. Homini tamen Christiano magis convenit, levem famæ maculam & quidem ex vulgi duntaxat opinione (nam apud verè prudentes talis fuga nullam planè famæ importat maculam, teste *Hænonio illustr. ad Inst. contr. disp. 1. adfert. 13.*) sustinere & conscientia suæ consulere, quàm eam, pro tantillo honoris conservando, sanguinis humani effusione miserè sauciare & cauteriatam reddere *Harprecht. ad d. S. Inst. de publ. jud. 5. n. 90.* Licet enim inquit *DN. Theodor.* inimicum suum peremerit, suas tamen manus humano sanguine polluit.

XXVIII.

Sistimus nunc tertium *Obrechtii* notabile, quod est: PROPULSATIO AD OFFENSIONEM PRÆCEDENTEM REGULARI NEC TERMINOS EXCEDERE, SED INTRA EOS SUBSISTERE DEBET. Cum enim, ut supra dictum *th. 22. in fin.* propulsatio semper habeat respectum ad offensionem præcedentem & lex nostra defensionem tum demum faciat locum, si vis atq; injuria, h. e. offensio violenta vel injuriosa præcesserit. *d. l. 3. d. l. 45. §. 4. ff. ad L. Aquil. & d. l. 1. C. unde vi.* sedulo attendendum, ut intra cancellos permaneat, nec in vindictam denegeret. Circa hoc autem notabile quæritur: *An ad legitimam defensionem requiratur armorum paritas?* Quod negamus I. quia omnes nostræ leges generaliter & simpliciter nulla ratione parium armorum habitâ loquuntur. *d. l. 3. ibi: quod quisq; ob tutelam corporis sui fecerit, jure fecisse existimatur. & l. 3. C. ad L. Cornel. de sicar. ibi: ad se venientem gladio repulerit, non ut homicida tenetur.* ubi ergò leges non distinguunt, nec nos distinguere debemus. *l. 8 ff. de publ. in rē act. II.* quia vim vi repellere omnia jura & omnes leges permittunt, idq; in continenti fiat, necesse est. Paria a. arma, nisi quis in promptu habeat, parari in continenti nequeunt. Quocirca secundum *Bl.* nec adeo curemus æqualitatem, ubi non possumus evitare necessitatem, utpote quæ facit excusabile & punibile, quod per se tale non est. *Prelaud. DN. Theodor. d. disp. 5 th. lit. C. III.* quia valdè esset absurdum arbitrio percussoris permittere, quò armorum genere se tueri debeat, id quod fieret, si paritas armorum necessaria esset & adgresso pluribus armis instructo, quò se tueri velit, non foret liberum. Et sanè, si non nisi paria

mulqi

E

ar-

D
E

arma ad defensionem hanc nostram requirerentur, non pos-
set non in vasus imparibus armis instructus arma imparia ab-
jicere, & si fugere non vacet, vim sustinere & suæ salutis inva-
dentis salutem antepone, quod periculi, injustitiæ & stulti-
tiæ plenum imò & contra ipsam naturam esset. Cumq; IV. in-
sultus ut plurimum inopinatò fiat, nec insultatus paria arma,
quibus insultanti plerumq; benè instructo resistere possit, in-
promptu semper habeat, defensio autem omni jure permissa
fit. *d. l. 3.* non video, qui ea ipsi, quibus, licet firmioribus &
tutioribus, instructus vim imminentem repellere valeat, de-
negari queant. Quod n. sui tuendi causâ fit, impunitum est, &
quod jure permittente fit, pœnam non meretur. *l. 4. C. ad L. Jul.
de adult.* Nec V. de imparitate armorum conqueri habet. Læ-
sus n. suæ temeritati & stultitiæ adscribat, quod armis fortio-
ribus instructum vilioribus armis adgrediatur. VI. Paritatem
armorum contra ipsas leges nostras esse, evincit *d. l. 52. §. 1. ff.
ad L. Aquil.* ubi inter tabernarium & furem nulla conspiciun-
tur paria arma, & tamen defensio reputatur justa. N. O. hisce
l. c. ut fama. 35. ibi: *dum tamen non amplius eorum violentia se exten-
dat, quàm defensio & rebellio exigat.* X. de sentent. excomm. Ex quibus
inferunt, ut, si armis vis inferatur, iisdem armis repellatur & si
sine armis injuria fiat, æquè inermis se defendat. *gl. in l. 1. C. unde
vi.* Verum Respondemus: nec nos negamus proportionem
in propulsando observari oportere, & quantum possibile, re-
spectum ad offensionem s. cum s. sine armis factam habendum
esse. Id tamen eò restrictum nolumus, qd. præcisè & simpliciter
in defensione necessariâ paritatem armorum statuamus. V. g.
ut pugione percussus, pugione necessariò nec alio armorû ge-
nere se defendat, sed ita tantum, ut paritatem armorum po-
tius geometricâ quàm arithmeticâ proportione & ex circum-
stantiarû qualitate diligenter inspectâ & perpensâ, quas Jctus
in *l. 16. ff. de pœn.* recenset, censeamus. Quò casu, si quis subitò in-
vaditur & aggressor longè robustior & viribus fortior sit, quàm
invasus, invasum utiq; si vitæ periculum superimminet, armis
inermi resistere optimò jure posse Doctores statuunt. *Vid.
Carpz pr. crim. p. 1. q. 30. n. 19. N. O. II. c. 18. vers. si verò quemadmodum
X. de homicidio.* ubi Sacerdos, qui prius percussus à sacrilego
ipsum.

ipsum ligone & quidē in capite percussit, à pœnâ homicidii
excusari non videtur. Quod cap. itidem paritatem armorum
suadere videtur. Resp. a. d. cap. planè non loqui de paritate ar-
morum, sed tantum de excessu moderaminis inculpatæ tutelæ.
Quando n. Pontifex improbat instrumentū, illud non quat. in-
strumentum improbat, sed quat. à sacerdote excessus eò factus
est. Quia enim sacerdos forè à sacrilego pugno percussus mox
eum ligone utpote qui gravis leuem non solet plagam inferre,
& quidem in capite percussit, in quò de modico etiam ictu
quis lethaliter solet loedi, hinc vindictæ potiùs sumendæ, quàm
violentiæ propulsandæ causâ hoc fecisse videtur, cum quod
levius & non tam grave s. noxium instrumentum absq; pericu-
lo sumere; tum quod mediocre plagâ mediocri potuisset re-
ferre. N. O. III. l. 1. §. 27. & l. 3. §. 9. de vi & vi arm. ubi arma armis
opponi debent. Resp. cum Donello ad d. l. 1. C. unde vi n. 7. hoc non
ita dici, quod adversus inermem non liceat omninò nos armis
defendere, si quid ad tutelam necesse sit, sed hoc tantum, quod
non semper liceat. Non nisi semper necesse est. Si ergò adversari-
um sine armis invadentem prohibere aliter non possumus, ne
ad nos perveniat, nisi arma ad manus sumamus, rectè armis u-
timur, cum aliter nos tueri non possumus, idq; naturali jure
septum contra se à contrario sensu argumentum non admitte-
re ait. Salomon. in repet. l. 3. ff. de J. & J. n. 9.

XXIX.
Verùm enim verò, cum defensio plus in factis quàm jure
consistat, nec defensor s. propulsator stateram in manu habeat,
ut reverberare ad certam mensuram vel se ad æquilibriū tueri
possit, & hinc ob factorū & circumstantiarum multiplicitem
& varietatem de eâ certa regula tradi nequeat. Bl. in d. l. 3. n. 4.
arbitrio judicis committendum duco, ut tanquam vir bonus
exploratis circumstantiis & expensis conjecturis judicet, an
quis in meris inculpatæ tutelæ terminis steterit nec ne, Vid. Pe-
rez. in tit. C. ad L. Cornel. de sicar. n. 36.

XXX.

Restat, ut quem in finem defensio suscipiatur dicamus.
Quemadmodum verò unius rei duo fines esse possunt, prima-
rius & secundarius; ita & defensionis nostræ duplex est: principa-
lis

D.
S.
E.

lis & minus principalis. Ille est tutela corporis proprii & aliorum. d. l. 3. & alius sim. text. Ideo enim quisque injuriam propulsat, ut se suos & sua tueatur. Hic vero, qui praeter omnem intentionem defendentis fit, est occisio aggressoris. Dum n. invasus nullam evadendi copiam sibi superesse, sed suam salutem ab oppressoris interitu dependere videt, praeter intentionem primam eam rem suam dirigit, ut invadentem e medio tollat, sicque se & propriam vitam conservet.

XXXI,

Finem rectam viam insequitur effectus, qui itidem duplex: vel principalis, qui circa salutem propriam & aliorum conservandam occupatus est, adeo, ut hanc defensionem praetendens omni jure tutus sit, nec ullam mereatur poenam. d. l. 3. l. 45. §. 4. ibi: *innocentii sunt. ff. ad L. Aquil. constit. Carol. crim. art. 139. ibi: niemand nichts schuldig. & ibi: ohne Straff. vel accidentarius, qui cum multiplex sit, omnes a. accersere, instituti nostri ratio non admittat, unicam attingam, qui est occisio aggressoris. Defensor n. inquit. Obrecht. d. tr. c. 12. n. 5. per se corpus vitamque suam tueri cupit, at dum in hoc occupatur, interdum accidit, ut aggressorem suum interimat. Reliquos videre licet ap. Vischer. tr. de duello improv. membr. 7.*

XXXII.

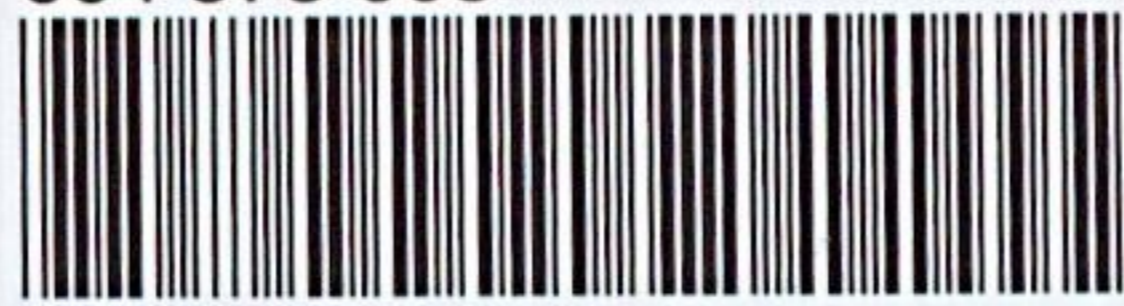
Paucis tandem adducemus, quomodo & a quo probari debeat haec defensio. Et cum in homicidio nudus legitimae defensionis praetextus non sufficiat, sed cum tota vis hujus defensionis in probando consistat, valde necessaria sit probatio, dicimus, defensionem praetendentem eam probare teneri, per Const. Carol. art. 4. ibi: *So legt das Recht dem Thäter auf. Non n. sufficit allegare defensionem, sed ea etiam probari debet. Neque ab occidente allegata defensio praesumitur, sed potius innocentiae praesumptio militat pro occiso. Idcirco cum defensio sit facti, facta autem probari debeant, l. 5. C. de injur. non immerito reus si accusatus de homicidio probationis onere adstringitur. l. 1. ibi: qui, si probaverit. C. ad L. Cornel. de sicar. Diceremus tandem, quomodo probari debeat nostra haec defensio. Verum cum late de ea probanda egerit & DN. Carpz. pr. crim. p. 1. q. 23. per tot. & DN. Petr. Theodor. in auct. disp. 7. th. 6. it. C. eam me remitto, & hac vice bono cum Deo disputationis nostrae terminalia statuo.*

F. L. N. I. S.

ULB Halle
004 573 668

3

f

sb.

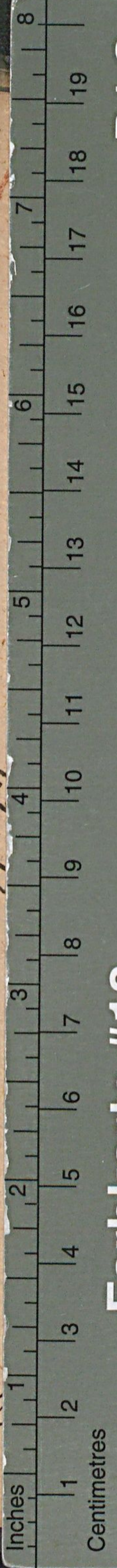
VDA7

P 10

26

B.I.G.

Farbkarte #13

~~P. 210. num. 27.~~ ~~V. 210.~~

ENE VERTAT!
X
lisfimi Jctorum in
Ordinis consensu

1656, 9

9

creto
ESIDIO
lissimi, Consultissimi
ntissimi

ANNIS
CHII,

ntecessoris Juridi-
onsiliarii Saxonici gravis-
Scabinatus Adsefforis di-
pore Decani spe-
imi

ceptoris sui omni honoris
atatem profe-
di

EM NECES-
AM

onoribus DOCTORALIBUS,
iis consequendis

Januarij, publica litera-
ra sistit

ROLUS Schalling/
is Misnicus.

GII SENGENV ALDI
OG. LVI.

